

ความคิดเห็นของมัคคุเทศก์อิสระที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจาก การแพร่ระบาดโควิด 19

Independent tour guides' opinions on job security after the Opening of the Country from the COVID-19 Pandemic

¹แพรวา ตั้งประเสริฐ และ ²โชคชัย สุเวชวัฒนกุล

¹Praewa Tangprasert and ²Chokechai Suveatwatanakul

^{1,2}คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

^{1,2}The Graduate School of Tourism Management, National Institute of Development Administration

Corresponding Author. E-mail ¹Praewaika@gmail.com and ²chokechai.s@nida.ac.th

Received May 4, 2024; Revised March 18, 2025; Accepted April 2, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของมัคคุเทศก์อิสระหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดโควิด 19 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของมัคคุเทศก์อิสระที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดโควิด 19 โดยกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยคือ มัคคุเทศก์อิสระต่างประเทศ (แถบบรอนซ์เงิน) จำนวน 214 คน โดยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Cohen เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์นั้น ส่วนมากเป็นเพศชาย เกิดในยุค Generation X (เกิดระหว่างปีพ.ศ. 2508 – 2522) มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส มีค่าจ้างต่อวันระหว่าง 1,000 – 2,000 บาท มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป และบริหารรายได้โดยฝากเงินเข้าบัญชีธนาคาร นอกจากนี้ผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยความคิดเห็นของมัคคุเทศก์อิสระที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดโควิด 19 พบว่าโดยรวมมัคคุเทศก์อิสระมีความคิดเห็นต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดโควิด 19 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: มัคคุเทศก์อิสระ; ความมั่นคงทางอาชีพ; การแพร่ระบาดของโควิด 19

Abstract

The objectives of this research are 1. To study the demographic factors of Independent Tour Guides after the Opening of the Country from the COVID-19 Pandemic. 2. To study the opinions of Independent Tour Guides on job security after the Opening of the Country from the COVID-19 Pandemic. The sample groups used in the research are 214 Independent Tour Guides who have professional licenses, using the calculation method according to the formula of Cohen. The tools used in this Research were questionnaires. The results of the study found that

demographic factors Most are male, born in Generation X (born between 1965 and 1979), and have a bachelor's degree in education. Have marital status and have a daily wage between 1,000 – 2,000 baht, have a monthly income of more than 50,000 baht and manage income by depositing money into a bank account. In addition, the results of the analysis of the opinions of independent tour guides on job security after the opening of the country from the COVID-19 Pandemic found that overall, independent tour guides' opinions on job security after the opening of the country from the COVID-19 Pandemic were generally at a moderate level.

Keywords: Independent Tour guides; Job security; Covid 19 pandemic

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ถือเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจโลก และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยซึ่งการท่องเที่ยวถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (กัลยา สว่างคง, 2563) การระบาดของโรคนี้มีลักษณะการแพร่เชื้อที่รวดเร็ว และง่ายตายผ่านระบบทางเดินหายใจ ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ต้องบังคับใช้มาตรการควบคุมการเดินทางและปิดพรมแดนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด การดำเนินมาตรการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบอย่างกว้างขวางต่อภาคการท่องเที่ยว ตั้งแต่การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว ไปจนถึงการสูญเสียโอกาสในการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

หนึ่งในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนจากวิกฤตครั้งนี้คือ มัคคุเทศก์อิสระ ซึ่งมีรายได้หลักจากการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ การปิดประเทศและการจำกัดการเดินทางทำให้ มัคคุเทศก์อิสระสูญเสียแหล่งรายได้หลักอย่างฉับพลัน ในขณะเดียวกัน ความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความปลอดภัยและการลดความเสี่ยงจากโรคติดต่อ อาจสร้างความไม่แน่นอนในด้านโอกาสการทำงานของมัคคุเทศก์อิสระในระยะยาว ซึ่งประเด็นนี้นำไปสู่ความกังวลว่า อาชีพมัคคุเทศก์ ยังคงมีความมั่นคงและน่าสนใจหรือไม่ในอนาคต

การเปิดประเทศอีกครั้งหลังการระบาดใหญ่จึงเป็นช่วงเวลาที่สำคัญสำหรับการฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้าง ความมั่นคงทางอาชีพให้กับมัคคุเทศก์อิสระ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับมัคคุเทศก์อิสระในช่วงหลังการเปิดประเทศ พร้อมทั้งสำรวจความคิดเห็นของมัคคุเทศก์อิสระต่อความมั่นคงทางอาชีพในบริบทดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสม โดยมุ่งหวังให้มัคคุเทศก์อิสระสามารถปรับตัวและสร้างความมั่นคงในอาชีพได้ในอนาคต อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของภาคีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดของโควิด 19

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาชีพ

1.1 ความหมายของความมั่นคงทางอาชีพ

พจนานุกรมของ Webster (1957) ได้ให้คำนิยามของคำว่า “ความมั่นคง” (Security) คือ สภาวะแห่งความรู้สึกปลอดภัย ความเชื่อมั่น การมีอิสระ การมีเสถียรภาพ การได้รับหลักประกัน และการมีความมั่นคงในชีวิต”

วิกิรุม อัครวิกุล (2541) ได้กล่าวว่า ความมั่นคงในการทำงาน เป็นสภาพจิตใจ และ ความรู้สึกของบุคคลที่เกิดจากการรับรู้ หรือประเมินปัจจัยต่าง ๆ ในองค์การที่แสดงถึงการจ้างงานที่แน่นอน การให้ความคุ้มครองป้องกันการมีหลักประกันในการทำงาน และมีผลตอบแทนจากการทำงานทั้งในขณะที่บุคคลปฏิบัติงานอยู่ในองค์การและหลังจากที่บุคคลออกจากองค์การไปแล้ว

วรรณะ เวชพราหมณ์ (2551) ได้กล่าวว่า ความมั่นคงในการทำงาน หมายถึง การประกันความมั่นคงในด้านรายได้ ได้แก่ค่าจ้าง ค่าตอบแทนอื่น ๆ ด้านสวัสดิการ ด้านสภาพแวดล้อม ด้าน ระเบียบ/หลักเกณฑ์ ด้านความก้าวหน้าทางอาชีพ ด้านลักษณะงาน

ความมั่นคงทางอาชีพหมายถึงสภาวะที่บุคคลมีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในความต่อเนื่องของการจ้างงานและรายได้ ซึ่งรวมถึงการมีหลักประกันในด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ และความชัดเจนในระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการทำงาน

สรุปได้ว่า ความมั่นคงทางอาชีพหมายถึงสถานะหรือสภาวะที่บุคคลมีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในอาชีพการงาน โดยครอบคลุมถึงการรับประกันการจ้างงานที่แน่นอน การได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมถึงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีเสถียรภาพในด้านรายได้ สภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม ความชัดเจนในระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการทำงานโอกาสในความก้าวหน้าในอาชีพ และการมีหลักประกันทั้งในระหว่างการทำงานและหลังจากออกจากงาน ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลต่อความรู้สึกมั่นคงและความไว้วางใจในอนาคตของบุคคลในสายอาชีพนั้น

1.2 ปัจจัยความมั่นคงทางอาชีพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปงานศึกษาที่มีการกล่าวถึงความมั่นคงทางอาชีพได้ดังต่อไปนี้

ที่มา	องค์ประกอบของปัจจัยความมั่นคงทางอาชีพ			
	ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	ด้านความต่อเนื่องในการทำงาน	ด้านการมีสุขภาพที่ดี	ด้านการมีหลักประกันในการดำรงชีวิต
Webster (1957)	-	✓	-	✓
ปภาดา แป้นเขียว (2552)	✓	✓	✓	✓
วิกรม อัครวิกุล (2541)	✓	✓	-	-
วรรณะ เวชพราหมณ์ (2551)	✓	✓	-	-
ศิริรัตน์ แดงเครื่อง (2549)	✓	✓	✓	-
สายทิพย์ วงศ์สังข์ฮะ (2540)	✓	✓	-	-
ประสพพร ลีอิสสรพงษ์ (2544)	✓	✓	✓	-
Greenhalgh & Rosenblatt (1984)	✓	-	-	-
Frederic Herzberg, Mausner, & Snyderman (1959)	-	-	-	✓
Frederick Herzberg (1968)	-	-	-	✓
Davy, Kinicki, & Scheck (1997)	-	-	-	✓
Meltz (1989)	✓	-	-	✓
Probst (2002)	✓	-	-	✓
Hur & Ha (2019)	✓	✓	-	-
Shabannia Mansour, Hassan, Shabannia Mansour, & Hassan (2019)	✓	-	-	-
Ferrie, Shipley, Marmot, Stansfeld, & Smith (1998)	✓	-	✓	-
Witte (1999)	✓	-	-	-

จากตารางดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาชีพได้ 4 ด้าน ดังนี้

1) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security) ซึ่งรวมถึงปัจจัยเช่นรายได้และผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน รายได้และผลตอบแทนส่วนใหญ่เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการวัดความสำเร็จในการทำงานของตนเอง และโอกาสในการเติบโตและเจริญก้าวหน้าในอาชีพซึ่งสามารถเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการวัดความสำเร็จและความพึงพอใจในอาชีพของมัคคุเทศก์อิสระ

2) ความต่อเนื่องในการจ้างงาน (Job continuation) หมายถึง การมั่นใจในความต่อเนื่องและความมั่นคงของงานที่มัคคุเทศก์อิสระมีอยู่และเสถียรภาพในระยะยาวที่เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการวัดความสำเร็จและความพึงพอใจในอาชีพของมัคคุเทศก์อิสระ

3) การมีสุขภาพที่ดี (Physical and psychological well-being) หมายถึง การที่มัคคุเทศก์อิสระมีความเป็นอยู่ที่ดีทั้งสุขภาพทางกายและจิตใจ

4) การมีหลักประกันในการดำเนินชีวิต (Having security in life) หมายถึง การมีความมั่นคงในเรื่องการเงินและความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน การมีหลักประกันในการดำเนินชีวิตสามารถช่วยให้มัคคุเทศก์อิสระมีความสมดุลในเรื่องการเงินและทรัพยากรทางการเงิน เพื่อรองรับความต้องการพื้นฐานและเพิ่มความมั่นคงในการดำเนินชีวิต

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมัคคุเทศก์

ตามพระราชบัญญัติ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 “มัคคุเทศก์” หมายความว่า ผู้ให้บริการเป็นปกติธุระในการนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ โดยให้บริการเกี่ยวกับคำแนะนำและความรู้ด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

มัคคุเทศก์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่นำผู้อื่นไปยังสถานที่ต่าง ๆ และให้คำอธิบาย แนะนำเกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากในการนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเส้นทาง ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือสถานที่นำเที่ยวนั้น ๆ เป็นอย่างดีสามารถอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และให้ความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน แก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งผู้ทำอาชีพนี้ต่อมาได้กลายเป็นอาชีพสำคัญอย่างหนึ่งในวงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ประเภทมัคคุเทศก์แบ่งตามการรับงานของมัคคุเทศก์หรือมองในลักษณะของการสังกัดบริษัท ได้ 2 ประเภท คือ

1. มัคคุเทศก์อิสระ

2. มัคคุเทศก์สังกัดบริษัท

2.1 บทบาทและความสำคัญของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์มีบทบาทและความสำคัญในธุรกิจท่องเที่ยวอย่างมากและยังถือว่าผู้ประกอบการอาชีพนี้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศในหลายๆด้าน ดังนี้

1. เป็นผู้เผยแพร่ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของประเทศ โดยอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับ ประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และเรื่องราวที่ถูกต้องของประเทศ

2. เป็นตัวแทนและเป็นแบบอย่างของวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงามให้แก่ นักท่องเที่ยวและผู้พบเห็นทั่วไป

3. นำนักท่องเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว และไม่ละเลยสิ่งสำคัญต่าง ๆ ที่น่าดูชม โดยให้ได้รับความรู้ ความเป็นมิตร และความประทับใจ

4. เป็นผู้มีความสำคัญในการช่วยอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การจัดการบริการในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เสริมสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมให้ได้รับความนิยมอยู่เสมอ โดยการนำเที่ยวชมด้วยความมีระเบียบ วินัย และเป็นตัวอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว

5. เป็นผู้มีส่วนในการประสานงานกับภาครัฐบาลและภาคเอกชน ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการเป็นมัคคุเทศก์ที่ดี มีจรรยาบรรณ มีส่วนแก้ไขปัญหา ขอบกพร่องในการให้บริการโดยประสานงานกับสมาคมการท่องเที่ยวและโรงแรมที่เกี่ยวข้อง

6. มีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าและบริการ ทั้งนี้ต้องกระทำอย่างสุจริตใจ ไม่ฉ้อฉลนักท่องเที่ยว

7. เป็นผู้มีส่วนในการพัฒนาสินค้าและบริการขององค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุดว่าสินค้าแบบใดที่มีมาตรฐานเหมาะกับนักท่องเที่ยวชาติใด

3. ยุคหลังการแพร่ระบาดของโควิด19 หรือ ยุคความปกติใหม่ (New normal)

ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เป็นแนวทางที่หลาย ๆ คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรมในช่วงไวรัสตัวนี้ออกมาระบาดแล้วเปลี่ยนชีวิตเราไปอีกล้าน ทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 หรือโคโรนาไวรัสช่วงปลาย พ.ศ. 2562 เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ

โดยสร้างเสริมปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อควบคู่ไปกับความพยายามรักษา และฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการเบี่ยงเบน ออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษา สุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ ๆ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปจนทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

ชีวิตที่ถูกจำกัดให้อยู่ในพื้นที่ส่วนตัวอย่างสันโดษ ส่งผลให้ความสัมพันธ์เชิงสังคม ถูกบีบให้อยู่บนโลกออนไลน์จนแทบจะเต็มรูปแบบ ส่งผลให้เกิด กลุ่มคนที่ปรับตัวไปสู่ความปกติใหม่ (New Normal) ในแง่ของการเข้าไปอยู่ในโลกออนไลน์บนทุกมิติของการใช้ชีวิต แม้เราจะพบว่าการระบาดของโรคในครั้งนี้ จะส่งผลกระทบมากมาย แต่ถ้ามองในข้อดีแล้ว เรายังพบว่า หลายพฤติกรรมของ New Normal ก็ถูกปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ทะเล ป่า ดอย ฯลฯ ถูกปิดชั่วคราว ปรากฏจากการรบกวนจากมนุษย์ ระบบนิเวศจึงมีโอกาสรื้อฟื้นตัวเองได้มากกว่าปกติ หรือฝุ่น PM 2.5 ที่ลดลง 10-30% ทั่วโลก การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของเพื่อนมนุษย์ในยามที่ยากลำบาก (จิตเวช เทพชาตรี, 2563; วิกรม อัครวิกุล, 2541)

4. การเปิดประเทศในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้กระทบกระเทือนทั่วโลก ส่งผลทำให้ประชากรและเศรษฐกิจของหลายประเทศต้องเผชิญกับความลำบากทางสุขภาพและเศรษฐกิจที่แย่งลง อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์โรคเริ่มค่อยๆ ได้รับการแก้ไขที่ดีขึ้น ก็ได้มีแนวทางในการเปิดประเทศออกมาเพื่อเริ่มต้นความสามารถด้านเศรษฐกิจและชีวิตประจำวันของประชากร

การเปิดประเทศในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นกระบวนการที่ต้องมีการวางแผนและการดำเนินงานที่รอบคอบเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีและปลอดภัยสำหรับทุกคน จึงได้มีการประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และสาธารณสุขได้เตรียมความพร้อมในการตรวจสอบและติดตามผู้ป่วยโควิด-19 เพื่อรักษาความปลอดภัยสำหรับประชาชนทั้งหมด เพราะการติดตามและตรวจสอบแบบเฝ้าระวังที่เข้มงวดจะช่วยให้สามารถจัดการกับการระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเปิดประเทศยังมีการกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันเพื่อลดการแพร่กระจายของโรค ประชาชนได้รับการแนะนำให้ใช้หน้ากากอนามัย รักษาระยะห่างทางสังคม และ

การทำความสะอาดมือ เนื่องจากการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคยังคงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อปกป้องผู้คนที่สูงอายุหรือมีโรคประจำตัวที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

การเปิดประเทศในสถานการณ์โควิด-19 เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความรอบคอบ เศรษฐกิจและกิจกรรมทางธุรกิจถูกเปิดเป็นขั้นตอนเพื่อให้การฟื้นตัวเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ การให้สิทธิและการสนับสนุนในการฟื้นตัวเศรษฐกิจ รวมถึงผู้ประกอบการเล็ก ๆ และกลุ่มที่ถูกกระทบอย่างรุนแรงโดยการลดภาระภาษี จัดทำแผนการเพิ่มความสามารถในการทำธุรกิจ และการสร้างโอกาสใหม่สำหรับการจ้างงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (บัตรบรรณวิชาชีพ) ที่ยังคงมีการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน และกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนั้นได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Cohen J (1998) โดยใช้โปรแกรม G* Power จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Total sample size) ที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 214 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการตรวจสอบตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และผ่านการทดสอบค่าความเที่ยงทั้งฉบับซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือเท่ากับ .876 โดยหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อช่วยในการประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของมัคคุเทศก์อิสระหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	143	66.8
หญิง	71	33.2
รวม	214	100

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2.ยุคสมัย (Generation) ที่เกิด		
Baby Boomer (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2506 – 2507)	40	18.7
Generation X (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508 – 2522)	123	57.5
Generation Y (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 – 2540)	49	22.9
Generation Z (เกิดหลัง พ.ศ. 2540 ขึ้นไป)	2	0.9
รวม	214	100
3.ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา	27	12.6
ปริญญาตรี	149	69.6
ปริญญาโท	31	14.5
ปริญญาเอก	7	3.3
รวม	214	100
4.สถานภาพสมรส		
โสด	89	41.6
สมรส	104	48.6
หม้าย/หย่าร้าง	21	9.8
รวม	214	100
5.ค่าจ้างต่อวัน		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	13	6.1
1,000 – 2,000 บาท	58	27.1
2,000 – 3,000 บาท	55	25.7
3,100 – 4,000 บาท	53	24.8
4,100 – 5,000 บาท	14	6.5
5,000 บาทขึ้นไป	21	9.8
รวม	214	100
6.รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	9	4.2
10,000 – 20,000 บาท	27	12.6
21,000 – 30,000 บาท	41	19.2
31,000 – 40,000 บาท	43	20.1

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
41,000 – 50,000 บาท	28	13.1
50,000 บาทขึ้นไป	66	30.8
รวม	214	100
7.การบริหารรายได้		
ฝากเงินเข้าบัญชีธนาคาร	157	73.4
ทำประกัน	37	17.3
นำเข้ากองทุนรวม	20	9.3
รวม	214	100

ผลการศึกษาจากตารางแสดงข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (66.8%) เกิดในยุค Generation X (57.5%) และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี (69.6%) โดยส่วนมากมีสถานภาพสมรส (48.6%) มีค่าจ้างต่อวันระหว่าง 1,000 – 2,000 บาท (27.1%) และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท (30.8%) สำหรับการบริหารรายได้ ส่วนใหญ่ฝากเงินเข้าบัญชีธนาคาร (73.4%)

2. การวิเคราะห์ปัจจัยความคิดเห็นของมัคคุเทศก์อิสระที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

ปัจจัยความมั่นคงทางอาชีพของมัคคุเทศก์อิสระ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	3.38	0.70	ปานกลาง
2.ด้านความต่อเนื่องในการจ้างงาน	3.32	0.58	ปานกลาง
3.ด้านการมีสุขภาวะที่ดี	3.83	0.52	มาก
4.ด้านการมีหลักประกันในการดำเนินชีวิต	3.39	0.67	ปานกลาง
โดยรวม	3.48	0.48	ปานกลาง

จากตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยความคิดเห็นของมัคคุเทศก์อิสระที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากมี 1 ด้านและอยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีสุขภาวะที่ดี ($\bar{x} = 3.83$) ด้านการมีหลักประกันในการดำเนิน

ชีวิต ($\bar{x} = 3.39$) ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.38$) และด้านความต่อเนื่องในการจ้างงาน ($\bar{x} = 3.32$)

จากการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของมัลคูลเทคส์อิสระหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 สามารถสรุปได้ว่า มัลคูลเทคส์อิสระส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และเกิดในยุค Generation X (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508 – 2522) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีสถานภาพสมรสและส่วนใหญ่มีค่าจ้างต่อวันระหว่าง 1,000 – 2,000 บาทคิดและมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไปและส่วนใหญ่บริหารรายได้โดยฝากเงินเข้าบัญชีธนาคาร และความคิดเห็นของมัลคูลเทคส์อิสระที่มีต่อความมั่นคงทางอาชีพหลังการเปิดประเทศจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากมี 1 ด้านและอยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีสุขภาวะที่ดีมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมาก ตามด้วยด้านการมีหลักประกันในการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.39 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.39 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความต่อเนื่องในการจ้างงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.32 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่ามัลคูลเทคส์อิสระส่วนใหญ่เกิดในยุค Generation X ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในอาชีพ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (69.6%) ซึ่งเป็นระดับที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ความมั่นคงทางอาชีพโดยรวมยังอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) โดยเฉพาะด้านความต่อเนื่องของการจ้างงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.32) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Probst (2002) ที่ระบุว่าความไม่มั่นคงในการทำงานส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญ

ในด้านสุขภาวะ มัลคูลเทคส์อิสระแสดงความคิดเห็นในระดับสูงสุด (3.83) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนด้านสุขภาพและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีตามข้อเสนอของ Ferrie et al. (1998) ที่ย้ำว่าความมั่นคงในด้านสุขภาพช่วยลดความวิตกกังวลและเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การบริหารรายได้โดยการฝากเงินเข้าธนาคาร (73.4%) ยังสะท้อนถึงการปรับตัวของมัลคูลเทคส์อิสระในการสร้างหลักประกันทางการเงิน (Greenhalgh & Rosenblatt, 1984)

ดังนั้น การพัฒนานโยบายที่เน้นความต่อเนื่องในการจ้างงานและการเพิ่มโอกาสในการทำงานที่มั่นคงจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสนับสนุนภาคธุรกิจอิสระในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างระบบสวัสดิการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้ประสิทธิภาพและความพึงพอใจในอาชีพของภาคธุรกิจอิสระได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมโครงการหรือมาตรการที่ช่วยให้ภาคธุรกิจอิสระมีโอกาทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การสร้างระบบการจ้างงานที่มีความมั่นคงมากขึ้นหรือการพัฒนามาตรการสนับสนุนที่ช่วยให้ภาคธุรกิจอิสระสามารถเข้าถึงงานได้อย่างยั่งยืนทั้งในภาครัฐและเอกชนและการจัดตั้งโครงการสวัสดิการสุขภาพและการสนับสนุนด้านการดูแลสุขภาพสำหรับภาคธุรกิจอิสระถือเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพและลดความวิตกกังวลจากปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางอาชีพของภาคธุรกิจอิสระในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) งานวิจัยครั้งถัดไปควรทำการวิจัยวิธีเชิงคุณภาพเพื่อศึกษารายละเอียดในการดำเนินการในแต่ละตัวแปร
- 2) ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับบุคลากรด้านอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *New Normal ชีวิตวิถีใหม่ และการปรับตัวในภาวะ COVID-19*. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2567, จาก https://www.mhesi.go.th/index.php/content_page/item/1448-new-normal.html.
- กัลยา สว่างคง. (2563). *เสียงสะท้อนจาก 'ไกด์' ไทย ความท้าทายใหม่ยุคหลังโควิด-19*. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2567, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/886749>.

- จิตเวช เทพชาตรี. (2563). *New Normal โลกใหม่ บันลือใจ*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2567, จาก <https://www.samitivejhospitals.com/th/article/detail/new-normal-%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E>
- ภาดา แป้นเขียว. (2552). *สภาพการจ้างงานกับความมั่นคงทางอาชีพของผู้ประกอบอาชีพแคตตี้ : กรณีศึกษาสนามบางกอกกอล์ฟคลับ*. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประสพพร ลีอิสสรพงษ์. (2544). *ความมั่นคงในการทำงานของพนักงานขายรถยนต์*. พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณะ เวชพราหมณ์. (2551). *ทัศนะของพนักงานต่อความมั่นคงในการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิกรม อัครวิกุล. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมั่นคงในการทำงานและผลของความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน ที่มีต่อความทุ่มเทให้กับงานและความตั้งใจที่จะลาออกของพนักงานบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรัตน์ แดงเครื่อง. (2549). *ความมั่นคงทางอาชีพของผู้ขับซักรถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ*. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สายทิพย์ วงศ์สังข์ชะ. (2540). *ความมั่นคงในการทำงานของลูกจ้างห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพ : กรณีศึกษาพนักงานขาย*. วิทยานิพนธ์ (สส.ม.) การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- Cohen, J. (1998). *Statistical Power Analysis for the Behavioural Sciences*. Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale.
- Davy, J. A., Kinicki, A. J., & Scheck, C. L. (1997). A test of job security's direct and mediated effects on withdrawal cognitions. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, 18(4), 323–349.

- Ferrie, J. E., Shipley, M. J., Marmot, M. G., Stansfeld, S., & Smith, G. D. (1998). The health effects of major organisational change and job insecurity. *Social science & medicine*, 46(2), 243–254.
- Greenhalgh, L., & Rosenblatt, Z. (1984). Job insecurity: Toward conceptual clarity. *Academy of Management review*, 9(3), 438–448.
- Herzberg, F. (1968) One More Time: How Do You Motivate Employees. *Harvard Business Review*, 46, 53–62.
- Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. (1959). *The Motivation to Work*. New York: John Willey & Sons
- Hur, H., & Ha, H. (2019). The link between perceptions of fairness, job training opportunity and at-will employees' work attitudes: Lessons from US Georgia state government. *European Journal of Training and Development*, 43(3/4), 375–397.
- Meltz, N. M. (1989). Job security in Canada. *Relations industrielles*, 44(1), 149–161.
- Probst, T. M. (2002). Layoffs and tradeoffs: production, quality, and safety demands under the threat of job loss. *Journal of Occupational Health Psychology*, 7(3), 211.
- Shabannia Mansour, M., Hassan, K. H., Shabannia Mansour, M., & Hassan, K. H. (2019). *Job security and temporary employment contracts: a theoretical analysis*. Job Security and Temporary Employment Contracts: Theories and Global Standards.
- Webster, N. (1957). *Webster's new twentieth century dictionary of the English language unabridged*. Cleveland: The World Publishing.
- Witte, H. D. (1999). Job insecurity and psychological well-being: Review of the literature and exploration of some unresolved issues. *European Journal of work and Organizational psychology*, 8(2), 155–177.